

die zij zich voornamen in de verhoren vol te houden. Hoe stond het met de bewijsstukken welke de 'SD' wellicht in handen gevallen waren? Hadden zij er zelf niet nog bij zich die zij op de een of andere wijze moesten laten verdwijnen? Sommigen hadden ook op het moment van arrestatie hun tegenwoordigheid van geest volledig bewaard en hadden zich dan met bliksem-snelheid van bezwarende stukken ontdaan, anderen kregen daar pas in de cel gelegenheid toe. Betsy Trompetter, een van de koeriersters van de KP-leider Johannes Post, werd, zoals wij in ons vorige deel verhaalden, in arrest weggevoerd met haar corset aan waarin bonkaarten, twee zakboekjes van Post met afspraken, en allerlei bonnen verborgen waren; ze werd slecht gefouilleerd – 'in mijn cel had ik', zo vertelde ze na de oorlog, 'een ton en daarin heb ik dagenlang de papieren gegooid. De eerste dag heb ik de twee zakboekjes' (die waren voor anderen het gevaarlijkst) 'en nog wat geheime papieren door het eten gemixed en opgegeten.'¹ Cappetti, die wij in het voorafgaande citeerden, had in zijn cel nog zijn nagemaakt, op linnen geplakt identiteitsbewijs van adjudant-inspecteur bij het Centraal Distributiekantoor bij zich; het was, schreef hij, 'zeer onaangenaam', dat stuk (hij kon niet het risico lopen, te moeten bekennen wie het hem geleverd had) te moeten opteuten, 'en om de eigen daarop gehechte pasfoto te moeten consumeren is een uitgesproken walgelijke bezigheid.'²

Verhoor

Na de arrestatie stond het bestaan van de illegale werker in het teken van het naderend verhoor. Het afnemen van dat verhoor was zaak van de *Sachbearbeiter* die zich gespecialiseerd had op het desbetreffende illegale complex. De primaire vraag nu waar elke arrestant voor kwam te staan was of men van meet af aan op alle door die *Sachbearbeiter* te stellen vragen naar waarheid antwoord zou geven. Wij nemen aan dat het de meeste lezers ietwat verbazen zal dat die vraag *überhaupt* onder ogen gezien werd: besepte elke illegale werker dan niet dat het, niet alleen terwille van zijn eigen behoud, maar ook terwille van het behoud van anderen, volstrekt wenselijk was, de 'SD' te misleiden? Ja, die wenselijkheid werd wel beseft, maar daarmee was voor vele orthodox-protestanten en gereformeerden het probleem niet opgelost –

¹ Ad Goede: Verslag van gesprek met B. van der Harst-Trompetter (25 juli 1946), p. 15 (Collectie LO/LKP, C I-1). ² H. Cappetti in *Oorlog over ons dorp*, p. 37.